

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Aan: de minister van Financiën
de minister van Veiligheid en Justitie

Datum: 9 augustus 2015

Betreft: reactie NOB op consultatiedocument aanvullende maatregelen
accountantsorganisaties

Zijne Excellenties,

1. Inleiding

- 1.1 De Nederlandsche Orde van Belastingadviseurs (hierna: de NOB) heeft kennis genomen van het conceptwetsvoorstel aanvullende maatregelen accountantsorganisaties. Aangezien er bij sommige NOB-leden gelieerd aan OOB-controllerende accountantsorganisaties zorgen bestaan over de reikwijdte van het conceptwetsvoorstel, maakt de NOB graag gebruik van de internetconsultatie om te reageren op dit conceptwetsvoorstel.
- 1.2 De NOB kan zich vinden in de uitgangspunten van het wetsvoorstel, te weten het versterken van het maatschappelijk vertrouwen in de accountant, het verhogen van de kwaliteit van de accountantscontrole en het verbeteren van de governance in accountantsorganisaties.
- 1.3 De NOB stelt zich op het standpunt dat de aanvullende maatregelen zich dienen te richten op accountants en niet op belastingadviseurs/leden van de NOB, die een afzonderlijke en onafhankelijke beroepsgroep vormen met een eigen rol, beroepsregels en tuchtrecht. Uitgangspunt voor de NOB is dat het niet zo kan zijn dat belastingadviseurs/leden van de NOB voor de beroepsuitoefening onder toezicht staan van niet-leden.
- 1.4 Uitgaande van deze gedachte heeft de NOB bijzondere aandacht voor artikel 22a van het conceptwetsvoorstel:

Art 22a Wta

1. Een accountantsorganisatie die een vergunning heeft om wettelijke controles te verrichten bij een organisatie van openbaar belang beschikt over een stelsel van onafhankelijk intern toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de accountantsorganisatie.
2. Het stelsel van onafhankelijk intern toezicht, bedoeld in het eerste lid, omvat ten minste een orgaan dat belast is met het interne toezicht.
3. Indien een accountantsorganisatie als bedoeld in het eerste lid onderdeel uitmaakt van een netwerk en het beleid overwegend in een ander onderdeel van het netwerk wordt bepaald, wordt het in eerste lid bedoelde stelsel van onafhankelijk intern toezicht zodanig ingericht dat het ook op dat andere onderdeel betrekking heeft.
4. De personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bedoeld in het eerste lid bepalen of de personen die belast zijn met het bestuur van het onderdeel van het netwerk waarop ingevolge het derde lid het stelsel van onafhankelijk intern toezicht eveneens betrekking heeft, worden, zo nodig in afwijking van de artikelen 132, 134, 242 en, voor wat betreft schorsing, 244 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, benoemd, geschorst en ontslagen door het orgaan dat belast is met het interne toezicht.
5. De Autoriteit Financiële Markten kan op aanvraag ontheffing verlenen van het vierde lid indien de accountantsorganisatie aantoont dat zij daaraan niet kan voldoen en dat de doeleinden die het stelsel van onafhankelijk intern toezicht beogen te bereiken anderszins worden bereikt. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden en beperkingen worden gesteld. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot het in het eerste en tweede lid bedoelde stelsel van onafhankelijk intern toezicht. Deze regels hebben in elk geval betrekking op:
 - a. de benoeming, de schorsing en het ontslag van de personen die belast zijn met het interne toezicht;
 - b. de bevoegdheden van het orgaan dat belast is met het interne toezicht;
 - c. de inrichting van het stelsel van intern toezicht;
 - d. de onderwerpen waarover het orgaan dat belast is met het interne toezicht dient te worden geïnformeerd.

2. Beroepsuitoefening door leden van de NOB conform eigen beroepsregels

- 2.1 Het voorgestelde artikel 22a bepaalt dat het stelsel van onafhankelijk intern toezicht gericht is op het beleid en de algemene gang van zaken van de accountantsorganisatie (lid 1). De NOB leest in de Memorie van Toelichting (pag. 15) tot haar genoegen dat het toezicht op een zodanige wijze wordt uitgeoefend dat daardoor geen afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid en objectiviteit van de externe accountants *en de andere beroepsbeoefenaars*.
- 2.2 Ingevolge het voorgestelde artikel 22a dient het interne toezicht te worden ingesteld bij de accountantsorganisatie (lid 1) en indien in het geval van een netwerk het beleid van deze organisatie overwegend op een hoger niveau wordt bepaald - door bijvoorbeeld een Raad van Bestuur – dient het toezicht zich ook op dat hogere niveau te richten (lid 3).
- 2.3 De NOB gaat ervan uit dat dit laatste toezicht (bedoeld in lid 3) slechts strekt voor zover in dat betreffende onderdeel van het netwerk het beleid van de accountantsorganisatie wordt bepaald en in ieder geval geen betrekking heeft op het (gemeenschappelijke) netwerkbeleid of het beleid ten aanzien van andere onderdelen van het netwerk

(bijvoorbeeld de door leden van de NOB gevoerde belastingadviespraktijk). De NOB meent dat het goed zou zijn dat dit expliciet(er) tot uitdrukking wordt gebracht.

2.4 Artikel 22 a lid 3 roept in ieder geval de volgende vragen op:

- Wat wordt verstaan onder *beleid* van de accountantsorganisatie?
- Wanneer wordt het beleid van de accountantsorganisatie *in overwegende mate* door een ander onderdeel van het netwerk bepaald?
- Wat houdt de verplichting precies in dat het stelsel van onafhankelijk intern toezicht *ook op dat andere onderdeel betrekking heeft*?

2.5 Het interne toezichthoudende orgaan heeft verder de bevoegdheid tot het benoemen, schorsen en ontslaan van degenen die het dagelijks beleid bepalen van de accountantsorganisatie, alsmede van de bestuurders van het onderdeel van het netwerk dat het beleid van de accountantsorganisatie in overwegende mate bepaalt (lid 4). De AFM kan ontheffing van deze bepaling verlenen indien de accountantsorganisatie aantoont hieraan niet te kunnen voldoen.

2.6 De NOB gaat ervan uit dat het bij interdisciplinaire samenwerkingsverbanden niet de bedoeling kan zijn dat de beroepsbeoefenaren van een andere discipline geen invloed meer hebben op de samenstelling van het bestuur (en daarmee op de inhoud van het gemeenschappelijke beleid) van het onderdeel dat in overwegende mate het beleid van (onder meer) de accountantsorganisatie bepaalt. Dit zou in strijd zijn met het beginsel van interdisciplinaire onafhankelijkheid, een fundamentele voorwaarde voor interdisciplinaire samenwerking van beroepsbeoefenaren zoals accountants en belastingadviseurs/leden van de NOB.

2.7 De NOB vraagt zich voorts af welke toets wordt aangelegd ten aanzien van bestuurders van het onderdeel van het netwerk dat het beleid van de accountantsorganisatie bepaalt die *niet* behoren tot de meerderheid als bedoeld in artikel 16, lid 1 van het conceptwetsvoorstel.

2.8 De NOB stelt voor artikel 22a lid 4 in zijn huidige vorm te schrappen en in plaats daarvan een besluit tot benoeming van dagelijks beleidsbepalers bij de accountantsorganisatie aan de voorafgaande goedkeuring van het toezichthoudende orgaan te onderwerpen.

3. *Internationale netwerken*

3.1 Voor internationale netwerken begrijpt de NOB het voorgestelde lid 3 aldus dat indien een niet-Nederlands onderdeel van het netwerk het beleid bepaalt van de accountantsorganisatie - bijvoorbeeld een internationaal overkoepelende entiteit - dat het Nederlandse toezichthoudende orgaan ook hierop dient toe te zien.

3.2 Voorts dient het toezichhoudende orgaan ingevolge het voorgestelde lid 4 de leden van dat niet-Nederlandse netwerkonderdeel te kunnen benoemen, schorsen en ontslaan dan wel dienen de doeleinden die het stelsel van onafhankelijk intern toezicht beogen te bereiken anderszins te worden bereikt. Indien hieraan niet voldaan wordt kan de AFM haar toestemming onthouden aan de Nederlandse accountantsorganisatie.

3.3 De NOB wijst er op dat deze bepaling tot gevolg heeft dat Nederland feitelijk haar rechtsmacht internationaal uitbreidt. Dat lijkt niet alleen op gespannen voet met de internationale rechtsorde te staan, maar kan ook tot onbegrip en praktische problemen leiden binnen de netwerkorganisaties.

4. Reikwijdte conceptwetsvoorstel

4.1 Ten slotte merkt de NOB op dat het niet mogelijk is de exacte reikwijdte van dit conceptwetsvoorstel vast te stellen, nu lid 6 bepaalt dat de belangrijkste regels met betrekking tot het stelsel van onafhankelijk intern toezicht krachtens AMvB worden gesteld. De NOB is van mening dat het belangrijk is om te zijner tijd het betreffende concept AMvB ook ter consultatie voor te leggen.

Met vriendelijk groet,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
mr. M.A. de Kleer
voorzitter NOB